

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๑๒.๔/๑๐พช

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง แนวทางการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้า

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๘๖๖๘ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการ

ด้วยกระทรวงการคลัง ขอเสนอเรื่อง แนวทางการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้า มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบในหลักการแนวทางการจัดพระราชสวัสดิการ การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งประกอบด้วย (๑) วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น สินค้าเพื่อการศึกษา และวัตถุดิบเพื่อเกษตรกรรม จากร้านธงฟ้าประชารัฐ และร้านอื่นๆ ตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด โดยให้วงเงิน ๒๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน สำหรับผู้มีสิทธิที่มีรายได้เกินกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี และวงเงิน ๓๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน สำหรับผู้มีสิทธิที่มีรายได้ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี (๒) วงเงินส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้มจากร้านค้าตามที่กระทรวงพลังงานกำหนด จำนวน ๔๕ บาทต่อคนต่อ ๓ เดือน (๓) วงเงินค่าโดยสารรถโดยสารสาธารณะขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ระบบ e-Ticket/รถไฟฟ้า จำนวน ๕๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน (๔) วงเงินค่าโดยสารรถโดยสารสาธารณะขนส่ง จำกัด (บขส.) จำนวน ๕๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน และ (๕) วงเงินค่าโดยสารรถไฟ จำนวน ๕๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง ได้ประชุมหารือแผนการดำเนินการเร่งด่วนเรื่อง การใช้สิทธิบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับค่าโดยสารรถ ขสมก. ระบบ e-Ticket /รถไฟฟ้า ร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ขสมก. และ บมจ.ธนากรกรุงไทย เมื่อวันที่ ๑๐ และ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๑ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๑๓ และ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ซึ่งปัจจุบันบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้มีสิทธิที่ลงทะเบียนกับหน่วยรับลงทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัด...

จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวนประมาณ ๑.๓ ล้านใบ เป็นบัตรตามมาตรฐานกลางระบบตั๋วร่วม (แมงมุม) (Version ๒.๐) แต่ยังไม่สามารถใช้ชำระค่ารถไฟฟ้าได้ โดย รฟม. ได้พัฒนาระบบเพื่อรองรับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐดังกล่าว (Version ๒.๕) และกำหนดให้ผู้มีสิทธินำบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมา Reinitialize ที่สถานีรถไฟฟ้าได้ตั้งแต่วันที่ ๖ กรกฎาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สามารถเริ่มใช้ชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้าได้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ สำหรับรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินและสายสีม่วง รวมทั้งจะขยายการให้บริการให้สามารถใช้ได้กับระบบรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงก์ และรถโดยสารประจำทางของ ขสมก. ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ประกอบกับค่าโดยสารรถไฟฟ้าคำนวณค่าใช้จ่ายตามระยะทาง (ตามจำนวนสถานี) อยู่ระหว่าง ๑๔ - ๗๐ บาท เมื่อผู้มีสิทธิชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้าด้วยบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระบบของ รฟม. จะหักเงินค่าใช้จ่ายเดินทาง โดยคำนวณค่าใช้จ่ายตามระยะทาง (ตามจำนวนสถานี) ซึ่งอาจจะทำให้วงเงินในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐคงเหลือไม่พอดีกับค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระ

ตัวอย่าง ค่าโดยสารจากสถานีต้นทางถึงสถานีปลายทาง ราคา ๔๒ บาท สามารถใช้เดินทางไป-กลับ ได้จำนวน ๑๑ เที่ยว รวมเป็นเงินค่าโดยสาร ๔๖๒ บาท (๔๒×๑๑) จะมีวงเงินคงเหลือในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหลังจากเดินทางดังกล่าวแล้ว จำนวน ๓๘ บาท ($๕๐๐ - ๔๖๒$) โดยวงเงินนี้จะไม่เพียงพอในการชำระค่าโดยสารในเที่ยวถัดไป จำนวน ๔ บาท ($๔๒ - ๓๘$) ซึ่งการเติมวงเงินสวัสดิการในเดือนถัดไป จะหักค่าโดยสารส่วนเกินข้างต้นแล้วคงเหลือวงเงินเท่ากับ ๔๔๖ บาท ($๕๐๐ - ๔$) เนื่องจากมีค่าโดยสารที่ใช้เกินวงเงินของเดือนที่ผ่านมา จำนวน ๔ บาท เป็นต้น

ดังนั้น กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อทำให้วงเงินค่าโดยสารรถ ขสมก. ระบบ e-Ticket /รถไฟฟ้า เป็นไปตามสิทธิ ซึ่งจะทำให้ผู้มีสิทธิสามารถใช้สิทธิได้เต็มตามสิทธิที่ควรได้รับแต่ละเดือน และได้รับความสะดวกในการใช้บริการรถไฟฟ้า จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้า เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันอังคารที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เพื่อกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้เร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่าจากการศึกษาแนวทางการปรับปรุงระบบจัดเก็บค่าโดยสารบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ พบข้อจำกัดในการดำเนินการ ซึ่งจากตารางแสดงแนวทางการปรับปรุงระบบจัดเก็บค่าโดยสารบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจะเห็นว่า กรณีที่ ๔ การอนุญาตให้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถใช้เกินวงเงินได้ ๑ ครั้งต่อเดือน จะมีผลกระทบน้อยที่สุด และสามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลา ๒ สัปดาห์ เพื่อให้ผู้มีสิทธิใช้สิทธิได้ตามแผนที่กำหนด (ตาราง)

ตาราง...

ตารางแสดงแนวทางการปรับปรุงระบบจัดเก็บค่าโดยสารบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

แนวทางการปรับปรุง	ข้อจำกัดระบบ	ข้อจำกัดด้านนโยบาย
กรณีที่ ๑ : Flat Fare	● การปรับปรุงระบบมีผลกระทบน้อย มีความจำเป็นต้องสร้าง Fare Table ใหม่ขึ้นมาในระบบ ● การปรับปรุงระบบดังกล่าวใช้เวลาประมาณ ๒ เดือน	● รฟม. จะต้องขออนุมัติการปรับปรุงค่าโดยสารจากคณะรัฐมนตรี ● ค่าโดยสารรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน อยู่ภายใต้สัญญาสัมปทาน ● รฟม. จะต้องเจรจากับบริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (Bangkok Expressway and Metro Public Company Limited : BEM) เพื่อหาข้อสรุปของราคาที่เหมาะสม ● รฟม. จะต้องเจรจากับ BEM เรื่องการแบ่งรายได้ข้ามระบบ หมายเหตุ : ทั้งนี้ในอนาคต หากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถใช้กับรถโดยสารประจำทางและการคมนาคมอื่นๆ จะทำให้เกิดมูลค่าคงค้างในบัตรที่ไม่สามารถใช้จ่ายเหลือ ๐ บาทได้
กรณีที่ ๒ : การอนุญาตให้เติมเงินลงในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในเที่ยวสุดท้ายของการใช้งาน	● การปรับปรุงระบบมีผลกระทบปานกลาง เนื่องจากจะต้องมีการปรับปรุง POST (Point Of Sale Terminal) ให้สามารถเติมเงินลงในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้ ● การปรับปรุงระบบ POST ใช้เวลาประมาณ ๓ เดือน หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการ (Variation Order : VO) ● Transaction ของ Exit Gate ที่เรียกเก็บเงิน จะมีจำนวนเงินที่ผู้โดยสารเติมเข้าไป ปะปนอยู่ด้วย	● จะต้องมีการลงทุนเพิ่ม (เปลี่ยนขอบเขตการจัดจ้าง (Variation Order : VO))
กรณีที่ ๓ : การอนุญาตให้ตัดเงินค่าโดยสารส่วนที่เหลือ และจ่ายเงินสดเพิ่ม	● การปรับปรุงระบบมีผลกระทบมาก เนื่องจากจะต้องมีการปรับปรุง POST (Point Of Sale Terminal) ที่โดยปกติแล้วไม่สามารถตัดเงินค่าโดยสารออกจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้	● จะต้องมีการปรับปรุงระเบียบการปฏิบัติงานของสถานี สำหรับการจัดเก็บเงิน สำหรับการกระทบยอด (Reconcile)

ตารางแสดงแนวทางการปรับปรุงระบบจัดเก็บค่าโดยสารบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (ต่อ)

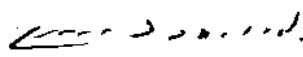
แนวทางการปรับปรุง	ข้อจำกัดระบบ	ข้อจำกัดด้านนโยบาย
กรณีที่ ๓ : การอนุญาตให้ตัดเงินค่าโดยสารส่วนที่เหลือ และจ่ายเงินสดเพิ่ม (ต่อ)	- การปรับปรุงระบบ POST ใช้เวลาประมาณ ๘-๙ เดือน หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการ (Variation Order : VO) เนื่องจากมีผลกระทบสูงกับระบบหลังบ้าน (Backend) - เกิดความยุ่งยากกับการ Apportionment เนื่องจาก Source of Fund มาจาก ๒ แหล่ง	
กรณีที่ ๔ : การอนุญาตให้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถใช้เกินวงเงินได้ ๑ ครั้งต่อเดือน	- การปรับปรุงระบบมีผลกระทบน้อยมาก เนื่องจากสามารถปรับ Parameter (Minimum Entry) ได้ภายในระยะเวลา ๒ สัปดาห์ - การใช้เกินวงเงินของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจะต้องสามารถรับรู้รายได้ ในทุกๆ Transaction เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการ Apportion	- จะต้องได้รับการอนุมัติให้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถใช้เกินวงเงินได้ ๑ ครั้งต่อเดือนจากคณะรัฐมนตรี - หมายเหตุ : ค่าโดยสารที่เกินวงเงินในเดือนปัจจุบัน จะนำไปหักจากวงเงิน ๕๐๐ บาทในเดือนถัดไป

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้า โดยอนุญาตให้การจ่ายเงินด้วยบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้าได้เกินวงเงิน ๕๐๐ บาท ๑ ครั้งต่อเดือน โดยวงเงินที่เกินจะนำไปหักจากวงเงิน ๕๐๐ บาทในเดือนถัดไป เพื่อให้วงเงินค่าโดยสารรถ ขสมก. ระบบ e-Ticket /รถไฟฟ้า เป็นไปตามสิทธิ ซึ่งจะให้ผู้มีสิทธิสามารถใช้สิทธิได้เต็มตามสิทธิที่ควรได้รับแต่ละเดือน และได้รับความสะดวกในการใช้บริการรถไฟฟ้า รวมทั้งสามารถเริ่มใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐชำระค่าโดยสารรถไฟฟ้าได้ตามแผนที่กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กองบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ

๒๕๖๖

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๒๐๖ ๖๙๑๘ / 6331

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๓๘๐